

θησιν, εὐθύτητα, ὥστε οἱ δικασταὶ συγκινηθέντες, τὴν ἀπέδειξαν αὐθῶν.

Ἄλλ' ἡ κλοπὴ, ἣτις ἦτο, κατὰ τὸ σύστημα τοῦ κατηγόρου, ὁ σκοπὸς τῆς ζηλητηριάσεως, ἀπεδείχθη εὐκόλως· ἔβρον ἐπὶ τῆς Μαριάννης λιθοκόλλητα κοσμήματα καὶ ἀδάμαντας τῆς κυρίας τῆς, θέν κατεδικάσθη εἰς πέντε ἐτῶν φυλάκισιν. Διὰ τίνος εὐτυχούς συμπτώσεως, τὰ γράμματα τῆς Μαριάννης δὲν εἶχον φθάσει εἰς τὴν οἰκογενεῖάν τῆς· ἡ κυρία τῆς τὰ ἔκρυπτε διὰ τὴν προσηλωσὴν ἀποκλειστικῶς εἰς ἑαυτήν, ὡς τὸ ὠμολόγησε ψυχρῶρα· τὴν ἐθεώρουν λοιπὸν ἀποθαμμένην εἰς τὸν τόπον τῆς, καὶ δὲν ἐφρόντισε ν' ἀναίρῃ τὴν πεποίθησιν ταύτην.

Δὲν δύνατά τις νὰ φαντασθῇ ὅπως κατὰ τὴν πενταετὴ εἰρκτὴν τῆς ἀπέδειξεν ἰσχυρὴν, γενναίουφυγίαν, αὐταπαρνησιν. Καὶ μ' ὅλα ταῦτα, ἔλεγεν αὕτη εἰς τὸν τεταραγμένον Ὁσκάρ, δὲν ἤμην καὶ ὁλοκληρίαν δυστυχίης εἰς τὴν φυλακὴν μου ἦτο μικρὰ ἐκκλησία διὰ νὰ δέωμαι, εἰς ἀγαθὸς ἱερεὺς διὰ νὰ μ' ἐνθαρρύνῃ, καλογοραῖαι, αἰτινες μ' ἐθεώρουν μὲ ὅμμα συμπαθείας.

— Ἀλλὰ, ἀνέκραξεν, ὁ νέος, πῶς ἐδύνασο ἀκόμη νὰ δέσσαι πρὸς τὸν Θεόν, ὅστις συγχωρεῖ, ὡς ὁ δίκαιος νὰ λαμβάνῃ τὴν τιμωρίαν τοῦ κακούργου.

— Ὁ δίκαιος Θεὸς ἔχει τὰ μυστήριά του, ἀπεκρίθη ἀφελῶς ἡ νέα κόρη, καὶ εἰμαι ὀλιγώτερον περιεργος ἀπὸ σέ· ἂν ἠθέλησε νὰ μ' ἐπέλθουν τὸσαῦτα δυστυχίαι, θεθαίως ἤμην ἀξία αὐτῶν, διὰ νὰ ἀγνισθῶ ἀπὸ τὰ γῆινα αἰσθητά, ἐπειδὴ τῶρα δὲν θέλω νὰ γεινῶ καλῆτέρα ἑμαυτῆς, καὶ ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἄλλοτε ἐβλεπόμην μὲ πολλὴν φιλαρέσκειαν εἰς τὰ κάτοπτρα τῆς κυρίας μου, καὶ ἄλλοι διαλογισμοὶ παρὰ τοῦ οὐρανοῦ ἀποσχόλουν τὸ πνευμά μου. Ὅσον δὲ διὰ τὴν τιμωρίαν ἦν ὑπέστην, κύριε, καθεὶς ὑπέστη τὴν ἐδικήν του· ἐγὼ μὲν εἶχον τὴν αἰσχύνην, ἀλλ' ἐκεῖνος εἶχε τὰς τύψεις τοῦ συνειδότος. Ἡ ζωὴ τοῦ ἐγενεὶν ἀφόρητος, καὶ ἐπέσπευσε τὸ τέρμας τῆς διὰ διαίου θανάτου.

— Διὰ τί λοιπὸν ἀπεφάσις νὰ ἐπανέλθῃς ἐδῶ, ἠρώτησεν ὁ νέος;

— Κατὰ τὴν ἐξοδὸν μου ἐκ τῆς εἰρκτῆς, ἐδημιούργησα ἑμαυτῇ ἡσυχον τινὰ ὑπαρξιν, εἰργαζόμενην εἰς τὸ ἐργόχειρον τῶν τριχάπτων ὅσον μόνον διὰ νὰ πορίζωμαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν, καὶ οὐδεὶς μὲ ἐγνώριζεν, ἤμην σχεδὸν ἄγνωστος· ἀλλὰ νύκτα τινὰ ἤκουσα φωνήν, ἣτις μὲ ἔκραζε. «Μαριάννα, ὁ πατήρ σου σὲ περιμένει διὰ ν' ἀποθάνῃ.»

Τότε ἀνεχώρησα μόνη, βαδίζουσα περὶ ἑκάμα μακρὸν δρόμον. ἀλλὰ τὸ σῶμά μου μόνον δὲν ἀπέκαμιν. Εἶχα τοιοῦτον τρόμον διὰ τὴν ὁργὴν τοῦ πατρός, διὰ τὴν καταφρόνησιν τῶν γειτόνων! Ἀλλ' ὁ Θεὸς διευθέτησεν, ἐσμεβίβασεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὰ πάντα, καὶ ἰδοὺ εἰμαι εὐτυχής.

Οὐδεὶς ποτὲ ἠθέλε μάθει ταῦτα παρ' ἐμοῦ, ἀλλὰ μὲ εἶπες ὅτι ἡ ἱστορία μου θέλει φέρει πλείοτερον ἀποτέλεσμα εἰς ἐσέ, ἀπὸ τὰς διδασκαλίας τοῦ ἐφημερίου, καὶ δὲν πρέπει οὐδέποτε νὰ ὀπισθοδρομώμεν, προκείται νὰ σώσωμεν μίαν ψυχὴν.

Πολλοὶ ἡμέραι παρήλθον, καὶ ὁ Ὁσκάρ δὲν εἶχεν ἐπανέλθει εἰς τὴν καλύδην. Ἀνέβη εἰς τὰ ὑψηλότερα ὄρη τὴν πρῶταν, περιεπλανήθη εἰς τὰ δάση, ἐκρύβη εἰς τὰς γωνίας τῶν βράχων· τέλος μετὰ πολλῶν ἡμερῶν πάλιν, σκέψιν, τὸν εἶδον ἀναβαίνοντα ἐλαφρῶς καὶ

βραδέως τὸν λόσον, ὅστις φέρει εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Μαριάννης.

Τὰ παιδία ἐξέβαλον φωνὰς χαρᾶς· οἱ ἄνδρες τοῦ προσέφερον, εἰς τὴν προσέλευσίν του, ἐθαπτοῦν χαιρετισμὸν. Ὁ ἐσπερινὸς ἐσήμανεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ χωρίου, οἱ ποιμένες ἔκραζον μὲ τοὺς αὐλοὺς τῶν τὰς βραδυπορούσας δαμάλεις· ἦτον ἡ ὥρα τῆς προσευχῆς.

Ἡ οἰκογενεῖα ἐγονυπέτησεν εἰς τὸ δωμάτιον, ὅπου εἰσέδου διὰ τῆς θύρας φῶς ἀμυδρὸν καὶ μελαγχολικόν· ἡ μήτηρ ἀνέγνωσε τοὺς ἐπτά ψαλμοὺς τῆς μετανόιας· ἀλλ' ἡ Μαριάννα ἔφαλε, μὲ φωνήν, ἣτις δὲν εἶχε πλέον τι ἀνθρώπινον, τοὺς ὕμνους τῆς Παναγίας. Ἡ νέα κόρη ἐσιώπησεν· ὁ Ὁσκάρ ἔκλινε γόνυ· εἶχεν ἰαθῇ, προσηυχῇ.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). A. T. καὶ ὁμοῦ

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ

Ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΗΣ ΤΟΝΕΣΣΗΣ.

(Ἀπόσπασμα ἱστορήματος.)

(Συνέχεια, ἴδε ἀριθμὸν 82.)

E'. — Καὶ πάλιν οἱ σωτῆρες τοῦ Κράτους.

Ἡ εἰδησις περὶ τῆς φυγῆς τῆς αὐλῆς καὶ τῆς ἐπικειμένης πολιτικῆς τῶν Παρισίων ἐνεποίησε τρόμον τόσῳ μείζονα ὅσῳ, τοῦναντίον θριαμβευτικῇ ἦτον ἡ ἐκ τῆς πρώτης εἰδήσεως χαρὰ.

Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἡ κατάπληξις ἦν πάνδημος, διότι ἄνευ βασιλέως καὶ κυβερνήσεως ἡ πόλις τῶν Παρισίων ἦν σῶμα ἄνευ ψυχῆς· ἐνέδωκεν ὅθεν ἀγγέλους οἱ πολῖται ἐν αἰσῇ, καὶ συνηρωτῶντο χαμῆλῃ τῇ φωνῇ· ἠκροῶντο μετὰ φρικιάσεως, καὶ ὀπελάμβανον τὸν ἐλάχιστον χρόνον ὡς τὴν βροντὴν τοῦ τηλεβόλου τοῦ Πρίγγιπος.

Εἶτα δὲ, τῆς ἀνάγκης τῆς υπερασπίσεως ὀρνυούσης πᾶν θάρρος, ἐνέβει ἕκαστος διὰ πρῶτον μέτρον ἦν νὰ ἐξασφαλισθῇ πρὸς τὴν ἐπανάκαμψιν τῶν φυγάδων· ἔδραμον λοιπὸν ἅπαντες εἰς τὰς πύλας, ἐνίσχυραν τὴν πυλωρίαν καὶ μὴ βλέποντες ἀκινουμένην οὐδεμίαν στρατιάν, ἀπὸ γελοιώδους τρόμου μετέστησαν εἰς γελοιωδέστεράν πίστιν, ἐπίστευσαν ἑαυτοὺς κυρίους τοῦ παντός· ἐφαλλον τὴν ἀπελευθερώσιν των—Καὶ κατέστρωσαν σχέδια κυβερνήσεως ὠραιότερα τὸ ἐν τοῦ ἄλλου.

Τὸ δὲ συλλαλητήριον ἵνα ὑποκαλύψῃ τὸ ἀμύχανον αὐτοῦ, προσεποιήσατο τὴν ἐμβριθεῖσαν μεγαλοφροσύνην, διέταξε νὰ τείνωσι τὰς ἀλύσεις ἐπὶ τῶν ὀδῶν, νὰ κατὰσχωσι τὰ ἐφόδια, νὰ ἀπωθήσωσι τοὺς ἄνδρας τῆς μάχης εἰκοσι λεύγας μακρὰν πρὸς τὰ περίε κ. τ. λ. κ. τ. λ. — καὶ ἦν μὲν τοῦτο πράξις πολλὰ ἡρωικὴ· ἐπὶ τοῦ χάριτος· ἀλλ' ὁ τῆς Ἀέσης στρατὸς οὐδὲ σταθμὸν παρήρχετο.

Καὶ οἱ πρίγγιπες, τί ἔπραττον οἱ πρίγγιπες; ἔπαιζον ἕκαστος τὴν μικρὰν αὐτοῦ κωμωδίαν.

Ἄπαντες διὰ τὴν πρωΐαν ἔλαβον τὴν διαταγὴν νὰ ἐνωθῶσι μετὰ τοῦ Βασιλέως εἰς ἅγ. Γερμανόν.

Ὁ Πρίγγιπ Κόντις, οἱ δοῦκες Ἐλδερ, Σεδρέξ, Βρισάκ, Δούνης, ὁ Στρατάρχης Λαμότ κ. λ. ἐγκατέλειπον τοὺς Παρισίους ἀσφαλιζόμενοι οὕτω περὶ τοῦ μέσου τῆς ἐπαγόδου· ὁ Δουξ Βουλιών, ἡ Δούκισσα Δογκβίλ καὶ ὁ ἀρχιδιάκονος ἔπραξαν ἐτι καλῆτερον.

Ὁ Δουξ Βουλιών προητοιμάσθη ἐπισήμως ν' ἀναχωρήσῃ, ἀλλ' ἐφρόντισε συγχρόνως νὰ καταληθῇ ἀπὸ παροξυσμὸν ποδάγρας τόσῳ φοβερὸν ὥστε ἠναγκάσθησαν νὰ τὸν θέσωσιν εἰς τὴν κλινὴν μαλλον ἢ εἰς τὸ ὄχημα, καὶ ἅμα ὁ ἀπεσταλμένος τῆς βασιλείας ἐστράφη τὰ νῦντα ἔγραψε πρὸς Τυρέννον τὸν ἀδελφόντου, « Ἰδοὺ ἐγὼ κύριος τῶν Παρισίων, ἔλα με τὴν στρατιάν σου νὰ καταβάλῃς τὸν Πρίγγιπ. »

Ἡ πρίγγιπessa Κονδὲ ἐπειράθη νὰ φέρῃ μεθ' ἑαυτῆς τὴν Κ. Δογκβίλ τὴν θυγατέρα τῆς μετὰ τῶν λοιπῶν αὐτῆς δύο τέκνων, τὸν Κόντιν καὶ τὸν νικητὴν τῆς Λένσης· ἀλλ' ὁ ἀρχιδιάκονος φθὰς ἐν καιρῷ, ἀπεκάλυψεν εἰς τὴν ὡραίαν δούκισσαν τὴν θέσιν ἣν ἡδύνατο νὰ καταλάβῃ ἐν τῇ ἐπ' ἀνάστασει, κ' ἐκείνη ἀπεδέξατο τὴν πρότασιν παράφορος ὑπὸ τῆς χαρᾶς τοσούτου πλέον, καθόσον ἡ βασίλισσα, ἡ ἀντίκλιος τῆς εἶχεν ἑλκύσει τὸν Πρίγγιπα Μαρσιλιὰκ εἰς ἅγ. Γερμανόν.

Ἐν δὲ τούτοις, ἡ ἀντιβασίλισσα καὶ ὁ Κονδὲ ἐγρηγόρουσαν ἀδιαλείπτως ἀπὸ τοῦ σταδίου τῆς βασιλείας, ὅπου ὅλοι συνήλθον γατὰ τὴν ὥραν τὴν ταχθεῖσαν, ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια μετέβη εἰς ἅγ. Γερμανόν· ἐκεῖ δὲ πάντες οἱ λαμπροὶ ἐκείνοι φυγάδες εὐρέθησαν ἄνευ κλίνης, ἄνευ ἀξιωματικοῦ, ἄνευ ἐπίπλων, πανικῶν, τέλος στερημένοι καὶ τῶν ἀναγκασιότατων, ἡ βασίλισσα κατεκλίθη ἐπὶ μικρᾶς κλίνης προετοιμασθείσης ἐπὶ τούτῳ· ὡσαύτως δὲ εἶχον προπαρασκευάσει ὁμοίαν διὰ τὸν βασιλέα, κ' εὐρέθησαν προσέτι δύο ἄλλαι μικραὶ κλιναί, ἐξ ὧν ἐχρησίμευσαν ἡ μὲν εἰς τὸν Δεσπότην (τὸν δοῦκα Ὁρλεάν), ἡ δὲ εἰς τὸν Μαζαρίνον. Ἡ δούκισσα Ὁρλεάν κατεκλίθη ἐπὶ τοῦ ἀχύρου, ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ κόρη Μονσασιέ· πάντες ὅθεν οἱ συνοδεύσαντες τὴν αὐτὴν τῶν αὐτῶν ἔτυχον, ὥστε ἐν ὀλίγῳ τὸ ἀχυρὸν ὑπερετιμήθη τοσούτον εἰς ἅγ. Γερμανόν, ὥστε οὕτω δι' ἀδράς πληρωμῆς εὐρίσκετο, καὶ περὶ οὐσίαν τότε εἰς πολλοὺς περιεποίησε λαμπρὰν τὸ τοῦ ἀχύρου ἐμπόριον.

Ἄλλ' ὁ Κονδὲ, εἰς τοιαῦτα μικρολόγα ἀτυχήματα ἀδιαφορῶν, διέθεσε τὰ ἐκ Λένσης ἀφικθέντα τάγματα του, τοποθετήσας αὐτὰ καθ' ὅλας τὰς εἰς Παρισίους ἀγούσας, ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ νὰ στερήσῃ τὴν πόλιν οὐχὶ μόνον τοῦ ἄρτου τῆς Γονέσεως, ἀλλὰ καὶ παντὸς ἄλλου ἐδωδίου. Κατέλαβεν, ἰσχυρῶς ὀχυρώσας τὸν ἅγ. Διονύσιον ἅγ. Κλαύδιον, τὸ Δανύ, τὸ Κορβεῖλον, τὰ στενὰ τῆς Ἀθιμόνης τὰ τόσον γραφικῶς ἐγκλειόμενα, τὸ Πανάσσον, τὴν Ποντοῦδην κλ. καὶ κυρίως τὴν συνοχὴν τοῦ Σηκουάνα καὶ τῆς Μάρνης περιδοῦσα διὰ τὸν Μύλον τῆς μάχης παρ' ᾧ μάχη διάσημος ἐγένετο.

Εἰς οὗτω δὲ φοβεράς προετοιμασίας οὐδὲ δύο ἡμέρας οὐκ ἀνήκει ἡ τῶν Παρισίων ἔξελξις, ἀν' ὁ πολύμητις ἀρχιδιάκονος ὑποβάλλων εὐμηχάνως τὴν

φιλοδοξίαν τῶν πριγκήπων, ἐπιστραφέντων εἰς τὴν πόλιν ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει τῆς ἀρχῆς παρ' αὐτοῦ δοθῆσαι, δὲν ἐδίδο τροφὴν εἰς τὴν ἔξελξιν ταύτην, διότι κατάρθρωσε διὰ πλάνου τινὸς ἐχεμυθείας νὰ καταστήσῃ πέντε ἀρχιστρατήγους τῶν Παρισίων, ὧν ἕκαστος ἐπίστευτο πρῶτος· ἀλλὰ τέλος ἐν τῷ Συλλαλητηρίῳ, ἐπειδὴ ἡ φιλοπρωτεία κωμωδηθεῖσα, ἐμελλε νὰ προκαλέσῃ δεινὴν σύγκρουσιν, ἀνηγορεύθησαν διὰ συμβιβασμοῦ ἀρχιστρατήγος μὲν ὁ Κόντις (ἀδελφὸς τοῦ Κονδὲ), συστρατηγοὶ δὲ ὁ Βελάνδης, Δογκβίλ, Ἐλδερ καὶ Λαμότ.

Ἄλλ' εἰ πέντε οὗτοι εὗρον δύο ἐτι στρατηγοὺς ἀναγορευθέντας ὑπὸ τοῦ ὄχλου· καὶ ὁ μὲν πρῶτος ἦν ὁ Δουξ Βωφόρ, ἔχγονος Ἐρρίκου τοῦ Δ'. εἰώλον δημῶδες μετὰ τὴν ξανθὴν μακρὰν αὐτοῦ κόμην, ὁ αἰχμάλωτος τοῦ Μαζαρίνου, δραπετῆς τῆς Βασιλλίης, ἐν ἐνὶ λόγῳ καὶ κατὰ τὸ κύριον αὐτοῦ ὄνομα, ὁ περιφημὸς βασιλεὺς τῶν ἀγορῶν.

Δεύτερος ἦν ὁ Μαστρογολιέλεμος Δεβουάλ, γνωριμία ἡμῶν ἀρχαία οὐχ ἥττον διάσημος, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ὄχλου τῆς Δημοκρατίας, ὁ εὐλαὸς διοικητὴς τῶν ὀχυρωμάτων, ὁ ἀτυχὴς ἀντίπαλος τοῦ Δαμαλβύ, ὁ μόλις ἀρπαχθεὶς ἀπὸ τῶν εἰρκτῶν ἀρωγῇ τῶν ἀδελφῶν καὶ τῶν φίλων τοῦ χαμαιτυπείου τοῦ Κοινοῦ Καλοῦ.

Μὴ λησμονοῦμεν δὲ νὰ προσθέσωμεν ὅτι ὁ Βροῦσσελ κατάρθρωσε νὰ ὀνομάσῃ τὸν υἱὸν τοῦ διοικητῆ τῆς Βασιλλίης, ἀποζημιῶν αὐτὸν οὕτω διὰ τὸ παρὰ τῆς βασιλείας ἀποποιηθέν.

Καὶ ὁ Δεβουάλ πρώτῃν χρῆσιν τῆς δυνάμεως, ἣν παρείχεν αὐτῷ ὁ γυμνόμενος στρατός του, ἔκαμε κατελαθὼν καλῇ τῇ πίστῃ ἡ διὰ βίας τὴν φρουρὰν τοῦ Συλλαλητηρίου, ἐφ' οὗ προϋτίθετο νὰ ἐπιβάλῃ τὴν ἑαυτοῦ θέλησιν, καὶ τὴν φρουρὰν τοῦ Βουχερά καὶ τῆς κόρης του περὶ ἧς ἔσπευσε νὰ βεβαιωθῇ προσωπικῶς.

Καὶ τῶντι τὴν αὐτὴν ἐπέεραν, τοῦ Συλλαλητηρίου λαβόντος διαταγὴν τῆς βασιλείας νὰ παύσῃ ἀμέσως τὰς συνεδριάσεις αὐτοῦ καὶ μετενεχθῇ εἰς Μορταργέ, ἐπὶ ποινῇ τοῦ νὰ ἴδῃ τὴν διαταγὴν ταύτην ἐκτελουμένην ὑπὸ εἰκοσι πέντε χιλιάδων ἀνδρῶν, ὁ Δεβουάλ γινὺς ὅτι οἱ τελέοντες (magistras) ἀμοιβαλιαντεύοντο, ἐχειραφέντες μέχρι τῶν βαθμίδων καὶ τῶν αἰθουσῶν τοῦ Βουλευτηρίου, πληθὺν μακρῶν, ἧτις ὑπηγόρευον εἰς τοὺς βουλευτὰς τὰ δύο ταῦτα ψηφίσματα. 1) Διάταγμα πρὸς τὸν Μαζαρίνον νὰ καταλίπῃ ἐντὸς τῆς ἡμέρας τὴν αὐτὴν, κ' ἐντὸς ὁκτὼ ἡμερῶν τὸ βασιλεῖον, ἐκπροθέσμου δὲ γενομένου διαταγῇ εἰς πάντας τοὺς ὑπάρχοντας τοῦ βασιλείου νὰ τὸν καταδιώξωσι καὶ νὰ τὸν συλλάβουν. 2) Πρόσκλησις εἰς ὅλα τὰ Συλλαλητήρια τῆς Γαλλίας ν' ἀκολουθήσουν τὸ Παρισινόν εἰς τὴν ἀνταρσίαν του. . . .

Κ' ἑκατοντάδες ταχυδρόμων ἐξισφενδόνισαν εἰς τὰς τέσσαρας ἄκρας τοῦ Κράτους τοὺς δύο αὐτοὺς πυρπολιστικὸς δαυλοὺς.

Ὁ ἐμφύλιος πόλεμος ἐκνήχθη.

ΣΤ. — Αἱ τέσσαρες Κυβερνήσεις.

Τὴν ἐπαύριον ἐγὼ εἰ μὲν ἀρχοντες χρυσοστόλισταί ἐπεδείκνυντο ἑαυτοὺς εἰς τὴν ἀγορὰν, ὁ δὲ λαὸς κλεισὰς τὰ ἐργαστήρια τοῦ ἔπινεν εἰς τὰ χαμαιτυπεῖα

ἄδων τὸν τῆς ἀγαλίνου ἐλευθερίας του θούριον, καὶ θαρρῶν ὅτι ἐν ἐλλείψει ἐργασίας ὀρτόκια θὰ τοῖς ἐρρίπτεν ὁ οὐρανός, ὠπλιζόντο δ' ἐκεῖνοι ὅσους ἐν καιρῷ εἰρήνης ἀφώπλιζε ὁ νόμος, τοῦτέστιν οἱ ληστὰι, οἱ δασμῶται, οἱ ἐξόριστοι, τέλος τοῦ Βεβουάλ τὰ μεγεθυνόμενα στίφη, ἐξαπίνης δημοῖσι κύρυκες ἀπεσταλμένοι τοῦ Συλλαλητηρίου διεκοίνωσαν ἐν ἡχῷ σάλπιγγος, τὸ ἐξῆς ψήφισμα.

« Διὰ τὰ ἐξόδα τοῦ πολέμου, διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν Παρισίων, διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Κυβερνήσεως κτλ.

1). Τ' ἀναγκαῖα γήπεδα διὰ τὰ χαρακώματα θ' ἀφαιρεθῶν ἀπὸ τοὺς ἰδιοκτῆτας ἀποζημιωθῶσι μετὰ ταῦτα.

2) Ἐκαστος οἶκος, ἔχων πύλην αὐλῆς θὰ χορηγήσῃ ἓνα ἵππεά ἐφοδιασμένον ἢ 150 λίτρας.

3) Ἐκαστος οἶκος ἔχων ἀπλῶς θύραν εἰσόδου, ἓνα πεζὸν ἢ τριάκοντα λίτρας.

4) Ὅλα τὰ καθυστερήματα τοῦ δημοσίου θὰ εἰσπραχθῶσι διὰ κατασχέσεως καὶ θὰ μετενεχθῶσιν εἰς τὰ κινώτια τοῦ Δημαρχείου. »

Ἦρχετο δὲ ὑπὸ τοσοῦτον αἰσίους οἰωνοὺς ἡ ἐπανάστασις, διότι ἀντὶ μιᾶς τέσσαρες συνεστήθησαν κυβερνήσεις, ἐξ ἐκείνων οἵτινες τὸ φιλῆμα τοῦ Ἰούδα ἔδωκαν πρὸς ἀλλήλους ὑπὸ τὴν ἐρυθρὰν τῆς Σφενδόνης σημαίαν, καὶ τετραπλῇ ἔχρηζε δαπάνη πρὸς τὴν δημωφελεῖ αὐτῶν συντήρησιν ἐκ τῶν κυβερνήσεων τούτων.

Πρώτη μὲν οὖν ἡ ἐδρεύουσα ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ καὶ συνισταμένη ἐκ τοῦ Βρούσελ καὶ τῶν φίλων του, οἵτινες ᾔθελον νὰ ὦσι βασιλεῖς, ἀντιπρόσωποι τῶν βασιλείων, καὶ ἐκ τοῦ Ματθαίου Μολέ καὶ τῶν διασωτῶν του, οἵτινες ἠλπίζον νὰ συνδιαλάβωσι τὸ Συλλαλητήριον μετὰ τῆς βασιλείας· καί, οἱ μὲν τοῦ Βρούσελ διεννοοῦντο ν' ἀναμορφώσωσιν ὅλον τὸν κόσμον (ὡς οἱ σημερινοὶ ριζοσπάται) καὶ ἀναποδογυρίζοντες οὕτω τὸ πᾶν, τοῦλάχιστον δὲ συνεπῆ φρονούντες, οἱ δὲ τοῦ Μολέ, ὡς συντηρητικοί, ἐφάνταζοντο νὰ κατορθώσωσιν ἐπανάστασιν χωρὶς τιποτέ νὰ μεταβάλουν, νὰ συνδυάσουν δηλ. τὸ πῦρ μετὰ τοῦ ὕδατος, τὸ λευκὸν μετὰ τοῦ μέλανος καὶ τοὺς θέλοντας νὰ λάβωσι τὸ πᾶν μὲ τοὺς θέλοντας νὰ μὴ παρατηθῶσιν οὐδενὸς ἐν τούτοις, προσθῶμεν ὅτι πολλοὶ τοῦ Συλλαλητηρίου συνεδριάσεις διελύοντο μὲ χ ο ν θ ρ α ε λ ῆ ξ ε ι ς, ὅτι συχνάκις ἐνοπλοὶ συνεδρίαζον οἱ βουλευταὶ, καὶ οἱ ὅτι ὁ Γόνδης ὁ προκαθήμενος τριῶν Κυβερνήσεων παρ' ὁλίγων ἐδολοφονήθη.

Ἡ δευτέρα Κυβέρνησις ἐγκαθιδρύθη ἐν τῷ μεγάρῳ Κονδὲ ὑπὸ τὸν πρίγγιπα Κόντιν, κ' ἐκεῖ ἕκαστος ἦν ὁ κύριος, ἐξαιρέσει τοῦ φέροντος τὸν τίτλον αὐτόν. ᾔθελον δὲ ὁ μὲν νὰ πελεχέσῃ τὸ Συλλαλητήριον, ὁ δὲ νὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτοῦ· αὐτὸς μὲν νὰ ἐξώσῃ τὸν ὄχλον ἐξω τῶν τειχῶν, ἐκεῖνος δὲ νὰ σχηματίσῃ ἐξ αὐτοῦ στρατὸν τακτικόν· ὁ ἄλλος ἐπρότεινε νὰ καλέσῃ τοὺς Ἰσπανοὺς, καὶ ὁ ἄλλος νὰ ζητήσῃ τὸν Τυρέννον μὲ τὸ στρατεύμα του· ἕτερος δὲ νὰ συνδιαλλαγῶσι μετὰ τῆς μοναρχίας ἐπὶ τῇ προσφορᾷ ποσοτήτων μυθωδῶν καὶ νὰ ἐπαναφέρωσι τὰ ἀρχαῖα τιμάρια· ἀλλὰ προκειμένου τις ν' ἀρχίσῃ τὸ πραγματικὸν τοῦ ἀγῶνος μέρος, ἐπειδὴ ἕκαστος ᾔθελε μὲ τὰ δ ο ν τ ῖ α νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν γνώμην του, ἀπεχώρει δυσάρεστη.

μῆνος, ἀπελπισμένος, μανιώδης, ἔτοιμος νὰ λαίμακο-πρῇ κατὰ τὴν πρώτην εὐκαιρίαν.

Ἡ τρίτη κυβερνήσις διέμενεν, ἡ μᾶλλον ἐπανηγύριζεν ἐν τῷ Δημαρχεῖῳ συνίστων δ' αὐτὴν αἱ θέσποι· ναι μετὰ τῶν ὑπασπιστῶν αὐτῶν, ὁ πρίγγιπ Μαρσίλιακ ἀνακληθεὶς ἐξ ἁγίου Γερμανοῦ παρὰ τῆς δουκίσσης Λογκβίλ, ὁ ἀρχιδιάκονος δὲ τῆς τῷ διεφιλονίκει τὸ μειδιάμα τῆς διασήμεν ἡρώιδος, καὶ ἐδοῦς Βωφόρ, οὐτινος ἐπελήφθη ἅμα εἰσελθόντος εἰς Παρισίους.

« Εἶχον ἀνάγκην, λέγει ὁ Γόνδης, ἐνὸς φαντάσματος, ἀλλὰ μόνον φαντάσματος. Κατ' εὐτυχίαν μου δὲ εὗρήθῃ ὅτι τὸ φάντασμα τοῦτο ἦν ἐχγόνος Ἑρρίκου τοῦ μεγάλου, ὅτι ὠμίλει ὡς ὁμιλοῦν εἰς τὰς ἀγοράς, πρᾶγμα οὐχὶ σὺνηθες εἰς τοὺς ἐχγόνους Ἑρρίκου τοῦ Μεγάλου, καὶ ὅτι εἶχε μακρὰν καὶ πολλὴν τὴν κόμην καὶ ξανθὴν· δὲν δύνασθε νὰ νοσήτε ποίαν ἐντύπωσιν ἔφερον ὅλα ταῦτα εἰς τὸν λαόν· διότι ἐξελθόντες ὅπως μεταβῶμεν εἰς τὸ Δημαρχεῖον ἐπέβημεν τῆς αὐτῆς ἀμάξης, ἐστάθηνμεν εἰς τὰς ὁδοὺς ἁγ. Διονυσίου καὶ ἁγ. Μαρτίνου, ἐγὼ ὠνόμασα, ἐξεθείασα, καὶ ἔδειξα τὸν Κ. Βωφόρ, τὸ δὲ πῦρ ἤναψεν ἐν μιᾷ στιγμῇ· αἱ γυναῖκες ὅλαι τὸν ἐνηγκαλίσθησαν καὶ μόλις ἠδυνήθημεν νὰ διασχίσωμεν τὸ πλῆθος. »

Ὁ Γόνδης ὑπεσχέθη τὰ δώσει τὸν Βωφόρ τὸν ἔιφος τοῦ μεγάλου ναυάρχου τῆς Γαλλίας, καὶ ὁ Βωφόρ εἰς τὸν Γόνδιν τὴν τίθενον καὶ τὴν θέσιν τοῦ Μαζαρίνου· ἀμφότεροι δὲ μετεχειρίζοντο πρὸς τοῦτο τὴν δουκίσσαν Λογκβίλ ἐπιβάλλοντες αὐτῇ τὴν ὑπόκρισιν τοῦ προσώπου τῆς ἀντιβασιλείσεως.

Καὶ τοῖς ἤρκει πρὸς τοῦτο νὰ τὴν ἐπιδεικνύωσιν εἰς τὸν λαόν· τὰ δὲ μέσα τὰ διοικητικὰ τῶν τριῶν τούτων μεγάλων ἀνδρῶν ἦσαν αἱ λύραι, οἱ χοροὶ, αἱ ἱππασαί, αἱ φωτοχυσταί, τὰ συμπόσια, οἱ δαμπτιακοὶ ἀγῶνες...

Τέλος ἡ τετάρτη κυβερνήσις συνεκινεῖτο ἐπὶ τῆς τριόδου καὶ εἶχεν ἀρχηγὸν Γυλλιέλμον τὸν Δεβουάλ· ἀνέμενε δὲ, βαρύνουσα ἐπὶ τῶν ἄλλων δι' ὅλης τῆς κτηνώδους αὐτῆς ἰσχύος, τὴν πρώτην ἀφορμὴν τοῦ νὰ ὑψώσῃ τὴν ἐρυθρὰν τῆς σημαίας· ὁ θρόνος αὐτῆς ἦν τράπεζα τοῦ καπηλείου, σκηπτρόν τῆς τὸ πυροβόλον ἢ τὸ ἐγγχειρίδιον· χαρακτηριστικὰ τῆς τὰ ράκη, ἡ τῆς στάσεως σύμβολα, ὅπλον τῆς πάντες οἱ ποταποὶ τῶν Παρισίων καὶ ὅσοι συνέρρουν ἐξωθεν ὡς εἰς γενικὴν εὐωχίαν, ὑπουργοὶ τῆς καὶ ῥήτορες, καὶ ψηφίσματά τῆς, ὅλοι οἱ φιλόδοξοι φλυαροὶ, ὅλοι οἱ λυσώντες σάτυροι, πᾶν κακόνηδες καὶ καταστροφῆς ἄγγελος προκήρυγμα δι' οὗ κατεκάλυπτον τοὺς τοίχους.

Καὶ ἡ κυβερνήσις αὕτη ἦν ὁ ἀληθὴς κύριος τῶν Παρισίων, διεσχέτο δὲ καθ' ἅπασαν τὴν πόλιν θύουσα καὶ ἀπολλύουσα κατὰ τὸ ἀρέσκον, καὶ ἀξιοῦσα τὴν κατάργησιν τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ καὶ τῆς φρουρᾶς. Δεβουάλ ὁ ἀρχηγός του ἀπηγγόνιζε πάντα ὑποπτον βασιλισμοῦ, καὶ ὅταν περετῆρει τυχὸν ὕψειν τοῦ ἀδιαλείπτου ἐκείνου πυρετοῦ τῆς κακοθησίας, ἐνεργῶν τὸ τῆς συνανορθοῦσεως δεικνύμα, συνεχάκει ἐν ταῖς χαμαιτυπείαις τὴν μανιώδη αὐτοῦ στρατιάν, καὶ διὰ νέας δόσεως ἐλευθερίας συνάφερεν αὐτὴν ὑπὸ τὸ κράτος του, καθότι ἐξέθετε τὰ περὶ γενικῆς εὐδαιμονίας σχέδιά του· ἐκυβέρνα δ' οὕτω τὸ Συλλαλητήριον διότι τὸ κατηνάγκαζε νὰ διατάξῃ τὸν γενικὸν ἐφοπλισμὸν, ὑποβάλλον οὕτω τὴν ζωὴν τῶν τιμίων εἰς τὴν διάθεσιν τῶν κακούργων, καὶ πάντοτε ὅτε ἰδεὰ τις ἀποτρόπαιος τῷ συνετάρασε τὸν ἐγκέφαλον, ἔτρεχεν ἐκεῖ μὲ τὰ ἐνοπλὰ στίφη του καὶ τὴν με-

τέβαλλεν εἰς φήρισμα τοῦ Συλλαλητηρίου. Τοιαύτη ἦν ἡ τῶν Παρισίων κατάστασις ὑπὸ τέσσαρας κυβερνήσεις.

Ἐπαγγέλωμεν ἤδη παρὰ τῷ Βρούσσελ ὅπως ἀνεύρωμεν Ἰωάννην τὸν Βουχερά καὶ τὴν κόρην αὐτοῦ ἐποπτευομένους ὑπὸ τοῦ Δεβουάλ, ὅστις σκευρεῖ νὰ γενηῖ κύριος διὰ μιᾶς, τοῦ Συλλαλητηρίου, τοῦ Δημαρχαίου, τοῦ μεγάρου τοῦ Κόντι, καὶ τῆς Λουίζης.

Ἄν δὲ ποτὲ μεγαλείτερος κίνδυνος δὲν ἠπῆλησε τὴν ἡρώϊδα ἡμῶν καὶ τὸν πατέρα της, ὁ Βουχερά ἐμπειρος ἀνὴρ περὶ τὰ τοιαῦτα ὑπεξέφυγεν εὐμηχάνως τὴν ἐπισφαλὴ αὐτὴν σύρτιν· διότι εὐτυχῶς εἶχεν ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ ξίφος τοῦ Κονδὲ τὸ γυμνόν, τὸν ἄρτον τῆς Γονέσεως τὸν μὴ εἰσφερόμενον πλέον εἰς Παρισίους, καὶ ὠραίον ἱματισμὸν πολιτοφύλακος χορηγηθέντα αὐτῷ ὑπὸ φίλου τοῦ Κόμητος δ' Ἀμαλβύ.

Ζ'. — Ἡ μάχη τοῦ Χάρεντον.

Ἰωάννης ὁ Βουχερά μετὰ τῆς κόρης αὐτοῦ ἦσαν ἐγκλειστοὶ εἰς τὸ βάθος τοῦ οἰκήματος τοῦ Βρούσσελ ἐντὸς δύο συνεχομένων δωματίων καὶ μὴ ἐχόντων ἄλλην ἐξοδὸν εἰμὴ ἓνα διάδρομον ὅπου νυχθημερὸν οἱ φύλακές των ἔμενον προσηλωμένοι· οἱ φρουροὶ δ' οὗτοι, τὸ εἶπομεν, ἦσαν ἄνθρωποι τοῦ Δεβουάλ καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος διέμενεν εἰς θάλαμον γειτονικὸν ἀφ' οὗ ἐπέδλεπε συγχρόνως τοὺς κρατομένους καὶ τοὺς κρατούντας.

Ἐπεχείρησε δὲ πρῶτον νὰ ἐφελκύσῃ τὴν καρδίαν τῆς Λουίζης καὶ τοῦ πατρὸς αὐτῆς, φερόμενας πρὸς αὐτοὺς μετὰ γλυκύτητος καὶ σεβασμοῦ. Εἰσῆλθη λοιπὸν παρ' οὗτοις καὶ διέτριπεν ὥρας μακρὰς διασκεδάζων τὴν ἀνίαν αὐτῶν διὰ τῶν ὠραίων ἀφηγήσεών του καὶ περιώμενος νὰ τοὺς πείσῃ ὅτι ὁ Μαζαρίνος καὶ ἡ βασιλισσα ἀπώλυντο, ὑποδεικνύων ἅμα τὴν ἰδίαν αὐτοῦ δύναμιν, ἥτις δῆρ' ἐνθάδε καθίστατο ὁ μόνος αὐτῶν ἄρχος ἀπέναντι τῆς φρενίτιδος τοῦ ὄχλου καὶ ἀποβλέπων διὰ χιλιῶν θωπεῖων εἰς τὴν ἀνάρρωσιν τῆς νεανίδος.

Ἄλλ' ἡ νεανὶς ἐθεώρει πρὸς τὸν ἄγ. Γερμανόν...

Τέλος δὲ, ἡμέραν τινα (ἡ Βουχερά ἦν τότε εἰς ἐντελὴ ἀνάρρωσιν) ὁ Δεβουάλ φθάς εἰς τὸ τέμα τῶν προπαρασκευῶν του, ἐκάλεσε τὸν τοποτηρητὴν του εἰς τὸ γραφεῖόν του· καὶ

— Μεθαύριον, τῷ εἶπεν, ὁ στρατὸς τοῦ Συλλαλητηρίου ἐξέρχεται κατὰ τοῦ Χάρεντον διὰ ν' ἀσφαλισθῇ τὴν ὁδὸν εἰς τοὺς κομιζοντας τοὺς καρπούς, οἱ ὅποιοι μᾶς ἔρχονται ἀπὸ διάφορα μέρη· μέχρι τότε δὲν θ' ἀφῆσεις οὐδὲ στιγμὴν τὸν Βουχερά· ἐπειδὴ δὲ ὁ στρατὸς θ' ἀναχωρήσῃ πρὸ τῆς ἡμέρας θὰ ἔλθουν νὰ τὸν παραλάβωσι τὴν νύκτα διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὁδηγὸς εἰς τὴν ἐκστρατείαν, διότι καλῆτερος τοιοῦτος δὲν ὑπάρχει, καὶ διὰ τὸν στρατὸν καὶ δι' ἐμὲ ἀφοῦ τὸν παραδώσεις εἰς τὸν λοχαγὸν ἐπιτηρητὴν, θὰ περιμένεις μίαν ὥραν εἰς τὴν θύραν τῆς Λουίζης· τότε ἐνῷ ὁλος ὁ κόσμος θὰ κοιμᾶται εἰς τὴν οἰκίαν, τὴν λαμβάνεις μὲ τὴν μεγαλητέραν γλυκύτητα καὶ τὴν καταβίβαεις διὰ τοῦ παραθύρου τοῦ δωματίου της καὶ τὴν ὁδηγεῖς διὰ τοῦ κήπου καὶ τῆς πύλης εἰς τὴν ἐν ἐν Βάλτω μικρὰν μου οἰκίαν ὅπου θὰ ἔλθω νὰ σὰς εὕρω ἀφ' οὗ λαβὼ κυριότητα ἐπὶ τοῦ Συλλαλητηρίου καὶ τοῦ Δημαρχείου...

Ὁ τοποτηρητὴς ἔκυψε μετὰ θαυμασμοῦ τὴν κεφαλὴν.

Ὁ δὲ λοχαγὸς ἐπιτηρητὴς τὴν νύκτα τῆς 7 Φεβρουαρίου, ἔθεσεν ἐφ' ἵππου τὸν Βουχερά τὸν ὁδηγὸν τοῦ στρατοῦ ἐν μέσῳ τῶν πολιτοφυλάκων του, καὶ ὁ Βουχερά, ὁ μυλωθρὸς τῆς Γονέσεως, παῖδρὸς καὶ φιλόγελως, κατέστη φίλος ἀριστος τῶν πολιτῶν στρατιωτῶν, ἄγων αὐτοὺς διὰ τῶν μύλων καὶ τῶν ἀποθηκῶν τοῦ ἀλεύρου.

Ἐγέλων δὲ πάντες τὸ φαίδρον αὐτοῦ, ἐξαιρομένου ἐνὸς μόνου, ὅστις μὲλιν τὸν ἤκουε βαδίζων χωρὶς ἐν τῷ σκότει μετὰ τὴν κεφαλὴν τυλιγμένην ἐντὸς τοῦ μανδύα, ὁλος σύννους περισκοπῶν, καὶ μελετῶν βαθύ! ὁ στρατιωτὴς αὐτὸς συνήλλασεν ἐνίοτε δλέμμα ταχύ καὶ κρυφίον μετὰ τοῦ Βουχερά· ἐγνωρίζοντο λοιπόν.

Αἰφνης εἰς τὴν προσέλασιν δάσους, ὁ σύννους πολιτοφύλαξ παρατήρησε νέον βλέμμα τοῦ Βουχερά, ἐσαμάτησε τὸν ἵππον του ὡς νὰ διέθετε ἐν ἀναβολέα, ἀφῆκε τὸν λόχον νὰ προβῇ ἐπὶ τινὰ βήματα, καὶ στρέφων τὸν χαλινὸν ἀθέατος ὅφ' ὧλων, ἐγένετο ἀφανὴς μέγα καλπάζων ἐντὸς τῶν πυκνῶν δένδρων.

Ὁ αὐτὸς ὅστις τὸν ἠκολούθει προσεκτικώτερον παρὰ ποτε διὰ τῆς ἄκρας τοῦ οφθαλμοῦ, ἀνέπνευσεν ἤδη ὡς ἐλαφρυνθεὶς ἀπὸ βαρὺς θλίβερος, καὶ ἐπανέλαβε τὸ φαίδρον αὐτοῦ ἤθος.

Ὁ δὲ τοῦ Συλλαλητηρίου στρατὸς εὐτινος τοὺς βακένδυτας στρατιώτας καὶ τοὺς χρυσοφόρους μόνον στρατήγους περιγράφει πιστῶς ἡ ἱστορία, συμπεραίνουσα ὅτι πᾶν ἄλλο ἦσαν ἡ στρατὸς καὶ στρατηγοί· ὁ δ' ὅς οὗτος ἐφθασε τὴν 7 1/2 τῆς πρωίας πέραν τοῦ Πίκπου ὅπως ἀντιπαταχθῇ πρὸς τὸν ἥρωά του Φριδούργου καὶ τῆς Λέονσης· Εἶχε δὲ ἡ σημαία των ἀλλοκότου ἀληθείας ἐπιγραφὴν. Querimus regem nostrum (ζητοῦμεν τὸν ἡμέτερον βασιλέα)· τοῦτέστι, διώξαντας Λοὺι τὸν ΙΔ'. ἤρχοντο τώρα εἰς προὔπαντήσιν του.

Κατὰ δὲ τὰς στρατηγικὰς προπαρασκευὰς τοῦ Κονδὲ, ὁ ἀντάρτης στρατὸς τῶν τριόδων ἐπεχείρησεν ἐκδρομὰς τινὰς καθ' ἃς μὴ βλέπων τὸν ἐχθρὸν, διότι δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἴδῃ, ὅτ' ἐμὲν ἔλεγεν ὅτι ὁ δειλὸς Κονδὲ ἀποφεύγει τὴν μάχην. καθόσον δηλαδὴ, οὗτος ἐκείνου πρὸς ἀνατολὰς οἱ σφενδονισταὶ ἤλαυνον πρὸς δυσμὰς διὰ νὰ τὸν εὕρωσιν, ὅτ' ἐμὲν ἐχθροῦ ἐμάχοντο ἡ κατὰ τῆς βροχῆς, ἥτις τὸν ἐτιμῶρει διὰ τοῦ ρευματισμοῦ, ἡ κατὰ ἀγέλης χοίρων, οὓς ἔφεραν ἐν θριάμβῳ εἰς τοὺς Παρισίους πρὸς εὐχαίαν.

Ἄλλ' ἐπειδὴ σπουδαιότεραι μάχαι ἔρχοντο πρὸς εἰσαγωγὴν τοῦ ἄρτου τῆς Γονέσεως ἐδέχθη νὰ τοὺς εὕρῃ ὁ Κονδὲ ἀντὶ νὰ τὸν εὕρωσι, διότι ἐπρόκειτο ἤδη νὰ εἰσαχθῇ ὁ ἄρτος, καὶ τοῦτο ἤθελον μὲν οἱ Παρισίνοι ὡς μέσον σωτηρίας, δὲν ἤθελον ὁμῶς οἱ βασιλικοὶ ὡς μέσον ἐκπορθήσεως.

Πολυάριθμοι λοιπὸν σφενδονισταὶ ἐφρόρουν κατέχοντες τὸ Χάρεντον, ὅπερ τοῖς εἶχε καταλίπει ὁ Κονδὲ, καὶ ὁ στρατηγὸς Κλαυδῆς διοικητὴς τῆς θέσεως εἶχεν ἐκεῖ συνενώσει ἀμάξας οἴτου καὶ τροφίμων εἰς ἀριθμὸν ὑπερβαῖν. Διότι τὸ σχέδιον τῶν Παρισίων ἦτο νὰ φθάσωσιν αὐτὰς κατὰ σιγῆς· μέχρις ἐκεῖ, δι' ὁδῶν ἀσφαλῶν, καὶ ἐκεῖθεν προστατευόμενοι παντάχῳ νὰ εἰσαχθῶσιν εἰς τὴν πόλιν, ἀλλ' οἱ κατάσκοποι τοῦ Μαζαρίνου τῷ ἀπεκάλυψαν τὸ λαμπρὸν αὐτὸ σχέδιον· ὁ

Μαζαρίνος τὸ διεκρίνωσεν εἰς τὸν Κονδῆ, οὗτος εἰς τὸν Δαμαλδύ κ' ἐκεῖνος εἰς τὸν Βουχερά, ὥστε οἱ Παρισιοὶ πιστεύοντες νὰ ἐπιτύχωσι διὰ τοῦ ἐμπειροῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ αἰχμαλώτου αὐτῶν, ἐξετίθεντο τὸν ἀντιπάλον εἰς τὸν κίνδυνον τοῦ νὰ πέσωσι δι' αὐτοῦ εἰς τὸν φάρυγγα τοῦ λύκου, καὶ εἰν' ἀληθές ὅτι ὁ Βουχερά ἐπαίξεν αὐτὸς οὕτως φοβερὸν παίγνιον, διότι οἱ πολιτοφύλακες οἱ συνοδεύοντες αὐτὸν, ἀνακρίνοντές τον διὰ τοῦ πιστολίου, ἐστραμμένον κατὰ τῶν κροτάφων του, εἶχον διαταγὴν νὰ συντρίψουν τὴν κεφαλὴν του κατὰ τὴν ἐλαχίστην ὑπόνοιαν περὶ συννενοήσεως μετὰ τοῦ ἐχθροῦ· ἀλλ' εὐτυχῶς ἦτον αὐτὸς ἀνὴρ ἀξίος ν' ἀπατήσῃ τοὺς δεξιοτέρους, καὶ ἤλπιζε πολὺ εἰς τὸν ἀστέρα του, ὅστις ἔσωσεν ἤδη κεφαλὴν ἀκριβεστέραν τῆς ἰδικῆς του.

Καὶ τῶντοι, οἱ Παρισιοὶ τὸ ἥμισυ μόλις τῆς ὁδοῦ εἶχον διέλθει, ὅτε ἱππεὺς, φέρων στολὴν πολιτοφύλακος, ὑπερπηδῶν πᾶν ἐμπόδιον· ἀψηφῶν πάντα κίνδυνον τῆς νυκτός, ἐξαπατῶν τοὺς σφενδονιστὰς ὅλους διὰ τοῦ ἱματισμοῦ, ἔφθασεν ἀπνευστί εἰς τὸ κεντρικὸν στρατόπεδον τοῦ Κονδῆ παρὰ τῷ Μῆδωνι μετὰ δυνατῶν ἀποσπασμάτων τῶν στρατοπέδων τοῦ ἀγίου Κλαυδίου καὶ ἀγ. Διονυσίου.

Ὁ ἱππεὺς δὲ οὗτος ἦτο νεανίας (θελκτικῶς) ἐξωτερικοῦ μὲ μακρὰν μέλαιναν κρικωτὴν κόμην ὑπὸ τὴν περικεφαλαίαν, μὲ ὀφθαλμοὺς σπινθοβόλους ἀλλὰ καὶ δειλίαν ἀμήχανον ὑπερφαίνοντας, μὲ χροιάν θαυμαστῶς ῥοδόλευκον· τὸ πυροβόλον δὲ καὶ τὸ στρατιωτικὸν ἔνδυμα ποτὲ δὲν ἔφερεν ἄλλος μετ' ἀπειρίας μεγαλητέρας ἐνταῦθα καὶ χαριεστέρας καὶ πλέον ἀτρόμου.

Οἱ σκοποὶ οἱ σταματήσαντες αὐτὸν εἰς τὴν ἐμπροσθοφυλακὴν ἐξεπλάγησαν, καὶ μόλις ἠδυνήθησαν νὰ προφέρωσι τίς εἶ;

— Φίλος τοῦ βασιλέως, ἀπαντᾷ ὁ ἱππεὺς φαιδρᾷ τῇ φωνῇ, καὶ ζητεῖ νὰ ὀμιλήσῃ παρὰ χρῆμα εἰς τὸν κόμητα Δαμαλδύ.

Ὁ Κόμης συνεδρίαζεν ἐν τῷ συμβουλίῳ μετὰ τοῦ Πρίγκηπος καὶ τῶν ἀντιστρατῆγων.

— Λοιπὸν, ὑπολαμβάνει ὁ ἱππεὺς· ὁδηγήσατέ με εἰς τὸ Συμβούλιον· φέρω εἰδήσεις σπουδαίας· καὶ ἰδοὺ ἐν σημείῳ ἀναγνωρίσεως πρὸς τὸν Κόμητα Δαμαλδύ.

Ἐξέφερε δὲ τοῦ κόλπου του, ζωηροῦ πάλλοντος, μικρὸν νομισματόσημον παριστῶν Ἀνγαν τὴν Αὐστριακὴν.

— Ἀναμφιδόλως, ἀνέκραξαν οἱ στρατιῶται, ὡς Σφενδονιστῆς δὲν ἔχεις εἰμὴ τὸ ἔνδυμα, διότι ἱππεὺς τὸσφ' εὐμορφος πρέπει νὰ φορῇ τὴν βασιλικὴν στολὴν.

Καὶ ἐν μείδιᾳ τοῦ νεαροῦ ἱππεὺς ἐβάσκανε τοὺς φρουροὺς, οἵτινες τὸν ὠδήγησαν εὐθὺς πρὸς τὴν σκηνὴν τοῦ Κονδῆ.

Βλέπων δὲ τὸ νομισματόσημον ὁ Δαμαλδύ, ἐξέφερε κραυγὴν χαρᾶς, ἀνερρίχθη παράφορος πρὸς τὸν ἱππέα, ἔπεσεν εἰς τὰ γόνατά του πρὸς μεγάλην ἐκλήξιν τῶν περιεστώτων κ' ἐφίλησε μετὰ τρυφερότητος, μέγαν σεβασμὸν ἐμφανούσης, χεῖρα λεπτοφυᾶ χιονώδη βασανισμένην ὑπὸ τοῦ σιδηροῦ πυροβόλου...

— Λουίζα! Λουίζα ἐδῶ! ἐσώθης Λουίζα!

Καὶ ἦτον ἡ Λουίζα Βουχερά, καὶ τὸ νομισματόσημον ἦν τὸ αὐτὸ ὅπερ ἔλαβε παρὰ τοῦ κόμητος...

Ἐξέθεσεν ἡ Λουίζα εἰς τὸν Κονδῆ, τὸ σχέδιον τῶν Παρισίων, ὁ δὲ Πρίγκιψ κανονίζων τὸ ἑαυτοῦ ἐπὶ

τοῦτο διεύθυνε τὰς δυνάμεις του πρὸς τὸ Πίκπον καὶ τὸ Χάρεντον.

Μεθ' ὥρας δὲ δύο ὁ στρατὸς τῆς Σφενδόνης προέβαινεν ἄδων τὴν νύκτον τοῦ ἄρτου τῆς Γονέσσης κατὰ τὴν ἐντευξίν τῶν σιταγωγῶν, ὅτε διέκρινεν εἰς τὸ βάθος τοῦ ὀρίζοντος εἶδος τι νέφους διασχιζομένου ὑπ' ἀστραπῶν.

— Ἰδοὺ αἱ ζωτροφίαι μας συνωδεύμεναι ὑπὸ τοῦ Κλαυδαίου, ἀνεφώνησαν ἐν θριάμβῳ ὁ Βωφὸρ καὶ ὁ Γόνδις.

Ἀλλὰ καθόσον τὸ νέφος προσετέλαξε, παρήλασε καὶ σχῆμα καὶ διαστάσεις· αἱ σιταγωγαὶ ἄμαξαι μετεμορφούντο εἰς τηλεβόλα, καὶ ἡ στολὴ τῶν Σφενδονιστῶν εἰς βασιλικοὺς ἐπενδύτας· ἦτον ὁ στρατὸς τοῦ Πρίγκηπος...

Τότε δὴ καὶ τὰ ἄσματα τῶν Σφενδονιστῶν ἔπαυσαν· οἱ ἀνάρται ἐνεβλέποντο ἀλλήλους καὶ οἱ τελόντες στρατηγοὶ ἐδίσταζον νὰ σύρουν τὸ ξίφος ἢ δὲ τροπὴ θὰ ἤρχιζε πρὸ τῆς μάχης, ἀνὸς Βωφὸρ καὶ ὁ Γόνδις ἀνυπόμονοι νὰ δείξωσι τὴν ἀνδρείαν τῶν δὲν ἀνέκραξαν ἀποφασιστικῶς.

— Ὁ οὐρανὸς εἶναι ὑπὲρ ἡμῶν· ὁ βασιλικὸς στρατὸς θὰ εὐρεθῇ μετὰ τῶν δύο πυρῶν διότι οἱ τοῦ Χάρεντον φίλοι μας θὰ τὸν προσβάλωσιν ὅπισθεν ἐνῷ ἡμεῖς θὰ πράττωμεν τὸ αὐτὸ κατὰ μέτωπον· ἐμπρός λοιπὸν καὶ— Ζήτω ἡ Σφενδόνη!

Ἡ ἐμπροσθοφυλακὴ ἐμφυχωθεῖσα ὥρμησε κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῶν λευκῶν πετρῶν τοῦ Βωφὸρ, καὶ τῆς φλογόβολου βομφαίας τοῦ Ἀρχιδιακόνου· ἀλλ' ὅτ' ἐφθασαν παρὰ τῷ διασῆμῳ μύλῳ, περὶ οὗ εἶπομεν ἤδη, ἀφαισῖος εἰδήσις ἐπάγματοις τὸ στιγμιαίως θερμοανθὲν αἷμα τῶν ἀπὸ Κονδῆ εἶχεν ἐπαναλάβει τὸ Χάρεντον ἐξ ἐφόδου, φονεύσει τὸν Κλαυδαῖον ἀντιστάντα, καὶ χιλιτομήσει τὴν φρουράν του. Τότε δὴ καὶ τῶν δειλῶν οἱ δειλότεροι ἐκ τοῦ βασ. στρατοῦ ἀνδειχθῶσαν Καίσαρες καὶ Ἀλέξανδροι πρὸς τοὺς ἀρίστους στρατιώτας τῶν Παρισίων· διότι τοῦτων τὰ τρία τέταρτα ἐτράπησαν εἰς φυγὴν εὐθὺς μετὰ τὴν πρώτην ἐκπυροσκόρησιν, ῥίψαντες τὰ ὅπλα ὅπως ταχύτερον σωθῶσιν· οἱ δὲ βουλευταὶ τοὺς ἠκολούθησαν ἐπὶ προφάσει νὰ τοὺς ἐπαναφέρωσι διὰ τῆς εὐγλωττίας τῶν· λόγοι δὲ ἀντέστησαν ἐπὶ βραχὺ ὁ Βωφὸρ καὶ ὁ Γόνδις μετὰ τὰ τάγματά των, ὁ μὲν τὸ τῆς ἀγορᾶς, ὁ δὲ τὸ τῆς Κορίνθου, ὡς ἐπεκάλουν αὐτά· ὁ δὲ Βιδὸλ ὁ πρόεδρος τοῦ Συλλαλητηρίου παρασυρθεὶς ὑπὸ τοῦ ἱπποῦ του ἔστη παρ' αὐτοῖς ἐκὼν ἀέκων, καὶ κατὰ δυστυχίαν του εὐρέθη ἀπέαντι τοῦ Κόμητος Δαμαλδύ.

— Κύριε Πρόεδρε, τῷ εἶπεν ὁ λοχαγὸς· ἡ συνεδρίασις ἤρχισε· μίαν στιγμὴν ἀκροάσεως, παρακαλῶ ἡ ἀγόρευσίς μου δὲν εἶναι μακρὰ. Ἰδοὺ ἡ μείζων πρότασις.

Κ' εἰτέναξεν εἰς τὸν ἀέρα τὸ ξίφος τοῦ Κ. Προέδρου.

— Ἰδοὺ ἡ ἐλάσσω.

Καὶ τῷ ἐπέφερε βαρὺ κτύπημα διὰ νὰ κενώσῃ τοὺς ἀναβολεῖς.

— Τέλος Ἰδοὺ τὸ συμπέρασμά μου.

Καὶ τὸν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ περιλαιμίου αἰχμαλωτίζων αὐτὸν, καὶ ἐξηκολούθησε λέγων.

— Θέλετε διατάξαι εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὑμῶν νὰ

μοῦ παρουσιάσουν ἐντὸς τετάρτου ὥρας ἀπὸ τῆς στιγμῆς αὐτῆς σῶον καὶ ὑγίαν τὸν Κ. Ἰωάννην Βουχερά, τὸν ὁποῖον ἔχουσιν ὀδηγὸν τῶν καὶ θυμῶν. Θὰ σᾶς κρατήσωσι δὲ μέχρι τῆς ἀφίξεώς του εἰς τὸν μύλον αὐτόν· ἐὰν δὲν ἔλθῃ θὰ συστήνητε τὴν ψυχὴν σας εἰς τὸν Θεόν. Ἐὰν ἦναι τοῦ πληγωμένου, θὰ σᾶς πληγώσωσιν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος, ἐφ' ὅσον ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος. Συμμορφωθείτε πρὸς ταῦτα καὶ μὴ χάνετε οὐδὲ στιγμὴν.

Ἐννοεῖται δὲ ἂν ὁ Βιόλ ὑπῆκουσεν ἢ ὀχι.

Ἀλλὰ τί ἀπαίσιον τέταρτον ὥρας παρήλθε... εἰ στρατιῶται λοιπὸν ἐμελλον ἤδη νὰ σκοπεύσωσι τὸν Κ. Πρόεδρον, ὅτε τέλος ὁ ἀστος τῆς Γονέσεως ἐφάνη ἐντελὲς ἀθικτος καὶ γελῶν τὰ μάλιστα ἀπλῆτως ἐπὶ τῶν βραχιόνων τοῦ Σφενδονιστοῦ, οἵτινες τὸν ἔφερον ἐν θριάμβῳ.

Ὁ Τελών ἀπελύθη καὶ ὁ Δαμαλὸς ἐγκολπούμενος τὸν Βουχερά ὀδήγησεν αὐτὸν εὐθὺς πρὸς τὸν Πρίγκιπα.

Ἐνῷ δὲ μυρία ἐπληροφόρει ὁ Βουχερά περὶ τῶν δυνάμεων, τῶν θέσεων καὶ τῶν συναγωγῶν, ὁ λοχαγὸς ξιφουλκῶν πάλιν ἔδραμε νὰ μετρηθῇ μετὰ τοῦ Ἀρχιδιακόνου, ὁ Γόνδις ὑπερασπίζετο μᾶλλον ἢ ὁ Βιόλ, ἀλλὰ τοῦ Κορινθίου συντάγματός μικρὰ βοηθούντος, παρεσύρθη καὶ αὐτὸς εἰς τὴν γενικὴν καταστροφὴν.

— Δέσποτα, τῷ ἀνέκραξεν ὁ Φίλιππος, ἡξεύρετε τὰς ἐπιστολάς τοῦ ἁγίου Παύλου· αὐτὴ εἶναι ἡ πρώτη πρὸς Κορινθίους.

Τὸ λογοπαίγνιον αὐτὸ ἐζημίωσε τὸν Κ. Γόνδιν πλέον ἢ ξίφος πληγὴ ἀπὸ δειξίς τοῦ ὅτι δὲν ἀναφέρει τοῦτο εἰς τὴν ἀπομνημονεύματά του· ἄλλοι δμως ἐφρόντισαν, καὶ ὁ λόγος ἐγένεν ἱστορικὸς.

Αἱ δὲ πληροφορίαι τοῦ Βουχερά πρὸς τὸν Κονδὲ ἦσαν τόσῳ ἀκριβεῖς, ὥστε ἐντὸς δύο ὥρῶν αἱ στρατιῶται ἅμαξαι κατησχέθησαν ὑπὸ τοῦ βασιλικοῦ στρατοῦ. ἐνῷ ὁ τῆς Σφενδόνης ἐν μεγίστῃ ἀταξίᾳ εἰσῆρχετο εἰς Παρισίους, ὅπου εὗρε τὴν ὀπισθοφυλακὴν τοῦ ἐπὶ τῆς βασιλικῆς πλατείας, μὴ ἰδοῦσαν, τοῦτέστιν ἐχθρὸν ἄλλον εἰμὴ τὸν ἀνδριάντα Δουὶ τοῦ ΙΓ'.

Οἱ Παριεῖς στατηροὶ διεσύρθησαν καὶ αὐτοὶ ἀπειροκάλως ὑπὸ τῶν ἀστῶν διὰ τοιαύτην τῆς μάχης ἔκβασιν, καθ' ἣν τὸ πᾶν ἦν δυστυχία διὰ τοὺς Παρισίους. Οὐδὲ κόκκος σίτου εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, ἡ θάσις Χάρεντον ἀπωλέσθη, οἱ στρατιῶται ἐποπηλακίσθησαν ὑπὸ τῆς πολιτοφυλακῆς· ὁ δὲ Βουχερά καὶ ἡ κέρη του ἀποδράντες ἦλθον ὑγιεῖς καὶ σῶοι εἰς ἁγ. Γερμανὸν μετὰ τοῦ Κόμητος.

Η' — Π' Ἐρυθρὰ Σημαία.

Τί δ' ἐπαρτεν ἐν τούτοις Γυλλιέλμος ὁ Δεβουέλ; Ὁρμησεν εἰς τὸ Συλλαλητήριον μετὰ τριάκοντα χιλ. ὄχλου, κατηγορῶν τοὺς βουλευτάς διὰ τοὺς ἐσυνθηκολόγησαν μετὰ τῆς αὐλῆς, προσκαλὼν αὐτοὺς ν' ἀποθέσωσι τὴν ἐξουσίαν, ἐντιποιηθεῖσαν ὡς ἡ τοῦ Μαζαρίνου, καὶ ἰδρύων τὴν ἐρυθρὰν σημαίαν μετὰ τοῦ ἐπιγράμματος vox populi vox Dei, (φωνὴ λαοῦ φωνὴ κυρίου) ἄγγελον τῆς δημοκρατίας, τοῦτέστι τῆς μεταπολιτεύσεως ἣν ἐξήτει.

Κυκλωμένον ὑπὸ ἐγχειριδίων καὶ πυροβόλων τὸ Συλλαλητήριον ἐμελλε νὰ ἐνδώσῃ σύρον οὕτω εἰς τὴν πτώσιν του τὸ Δημαρχεῖον καὶ τοὺς Πρίγκιπας, ὅτε εἰς μόνος ἀνὴρ ἐτόλμησε ν' ἀντιστῇ κατὰ τριάκοντα χιλιάδων, καὶ προέβη ἐπὶ τῆς μεγάλης κλίμακος τοῦ Βουλευτηρίου.

Καὶ οὗτος ἦν ὁ Μαθαῖος Μολέ, τὸ ἀνδρειότατον πνεῦμα τῆς ἐποχῆς, μετὰ τὸν Πρίγκιπα, ὡς ὁμολογεῖ ὁ ἀρχιδιάκονος.

Ἦγόρευσε δὲ αὐτὸς ἑκατοστὸν ἤδη πρὸς τὸν λαὸν μετ' εὐγλωττίας ὑπερανθρώπου· ἀνεκάλεσε τὰ δίκαια καὶ τὰ εὐεργετήματα τῆς βασιλείας, ἣν ἐπρόκειτο νὰ διειτηρήσωσι, οὐχὶ νὰ καταστρέψωσι.

— Ἡ βασιλεία! ἀνέκραξε τότε ὠρὺμένος ὁ Δεβουάλ, ἡ βασιλεία εἶναι ἔργον τοῦ λαοῦ ὡς τὸ Συλλαλητήριον, ὁ λαὸς λοιπὸν, ὁ λαὸς εἶναι ὑπεράνω καὶ τῆς μίας καὶ τοῦ ἄλλου.

Καὶ ἡ μυρίοστομος κραυγὴ Δημοκρατία ἐπνίξε τὴν φωνὴν τοῦ πρώτου Προέδρου.

Εἶτα, ἐνῷ ἡ σιγὴ ἐπανάρχετο,

— Θάνατον, θάνατον, εἰς τὸν μακρογένην, ἐβρουχίσαντο οἱ λυσσώδεστοι.

Καὶ εἰς καθ' ὅρους ἀναπηδῶν ἐκ τοῦ πληθους ἔθεσε τὸ ἐγχειρίδιόν του ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ βουλευτοῦ· ἂν ἐκτύπα, ἡ Μοναρχία ἀπώλετο.

Ἀλλ' ὁ Μολέ ἐβάσκαγε τὸν Τίγριν διὰ βλέμματος ἡρωικοῦ καὶ διὰ τῶν ἀπλῶν αὐτῶν λέξεων, τὰς ὁποίας τὸ μέλλον διειτηρήσεν ὡς διατηρεῖ τὴν δόξαν.

— Ὅταν μὲ φονεύσης, φίλε μου, τῷ εἶπε, μόνον ἐξ πόδες γῆς θὰ μοὶ ἀρκέσωσι, καὶ σὺ τίποτε περισσότερον δὲν θὰ εἶσαι εἰμὴ ἓνας δολοφόνος.

Ὁ λαὸς ἀπεσύρθη τότε ἀπειλῶν, ἀλλ' ὁ Δεβουάλ ἠτήθη καὶ δεύτερον, καὶ ἡ σημαία του ἡ ἐρυθρὰ ἀνετράπη διὰ πνοῆς ἀνωθεν ἐπελθοῦσης.

— Θὰ τὴν ὑψώσω πάλιν, εἶπεν ἐν αὐτῷ, ἀκολουθῶν τὰς διαλυομένας τῶν κακούργων καὶ τῶν ὀκνηρῶν φάλαγγας του· ἔδραμε δὲ νὰ ζητήσῃ ἀποζημιώσιν τινα εἰς τὴν ἐν βάλῳ μικρὰν τοῦ οἰκίαν, ὅπου ἐπίστευε νὰ εὕρῃ τὴν Δουίξην Βουχερά, ἀρπαχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ὑπασπιστοῦ· ἀλλ' ἀντ' αὐτῆς ἤκευσε τὸν ὑπασπιστὴν διηγούμενον τὴν ἀπάτην ἣν ἔπαθε...

Κατέπεσε βαρὺς μετὰ δεινῶν νευρικῶν σπασμῶν.

Θ. — Τὰ ἐκ τῆς ἱστορίας μαθήματα.

Τὸ Συλλαλητήριον λοιπὸν εὐρίσκετο μεταξὺ δύο πυρῶν, τῶν τηλεβόλων, τοῦτέστι τοῦ Πρίγκιπος ὅστις ἐκεραυνοβόλησε τοὺς ἀνάρτας στρατηγούς, καὶ τῆς λύσεως τοῦ ὄχλου, ὅστις τὸ ἠπειλεῖ πᾶσαν στιγμὴν νὰ τὸ χιλιοτομήσῃ· τότε δὴ ἀπεφάσισε νὰ κλείσῃ εἰρήνην μετ' Ἀννης τῆς Αὐστριακῆς καὶ πρὸς τοῦτο ἀπέστειλε πρεσβεῖαν εἰς ἁγ. Γερμανόν.

Ἀλλ' εἰ πρίγκιπες ἤθελον μὲν τὴν εἰρήνην, τὴν ἤθελον ὅμως ἕκαστος δι' αὐτόν, οὗτος διὰ τὸ τιμάρειόν του, ἐκεῖνος διὰ τὴν στρατιωτικὴν θέσιν του· ἄλλος δὲ τὸν ἐρυθροῦν πῖλον του, ὁ τέταρτος διὰ τὸ μικρὸν ἑκατομμύριόν του· ἄλλους λοιπὸν πρεσβεῶν ἰδιαίτερων ἐξετυλίχθη μέχρι τοῦ ἁγ. Γερμανοῦ.

Ὁ Μαζαρίνος βλέπων ἀληθεῶς τὰ προσείμενα αὐτοῦ ὅτι «ὁ χρόνος εἶναι ἀνὴρ ἐλευθερίας» ἀπεδέχετο μετὰ πολιτικῆς ἐμπειρίας πᾶσαν πρεσβεῖαν, ἐνῷ ὁ Κονδὲ

συνέσφιγγεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὰς φάλαγγας του περὶ τοὺς Παρισίους, ὅπως τέλος ἀπνευστί εισορμῶν καταθραύσῃ διὰ μιᾶς τὸ τέρας τῆς ἀνταρσίας.

Καὶ ἡ μὲν σιτοδεία καθίστατο φοβερά εἰς τὴν πόλιν, αἱ δὲ βαρβαρότητες τοῦ ὄχλου προήγγελλον καταστραφὴν δεινὴν· ὁ ἄρτος τότε ἀντεσταθμίζετο πρὸς χρυσόν. Πρὸς δὲ τούτοις ὁ Σηκουάνας ἐπλημμύρισε, καὶ οἱ Παρισιοὶ ἐγίναν Βενετία, διότι οἱ κάτοικοι διήρχοντο τὰς ὁδοὺς ἐπὶ λέμβων.

Ἄλλ' οἱ ἀδιόρθωτοι Σφενδονισταὶ τοῦ Συλλαλητηρίου, οἱ πρίγγιπες οἱ μὴ κρατοῦντες εἰσέτι τὴν λείαν αὐτῶν, ὁ Δεβουάλ μὲ τὰ τάγματα τῶν μανιακῶν του λυσσῶδων ἐκ τῆς πείνης καὶ τῆς πεισματώδους ἀργῆς, ἐσεισθήσαν δις ἐτι ἀγωνιωδῶς ἵνα καταστήσωσι τὴν ἐκπόρθησιν τῆς πόλεως ἀδύνατον.

Καὶ πρῶτον μὲν ἠθέλησαν νὰ προκαλέσωσι τὴν βοήθειαν τῶν Ἰσπανῶν, διὰ τοῦ ἐν Παρισίοις πρέσβεως του, ὅστις (ἀντὶ πρέσβεως ἦν οὗτος ἀπλοῦς πράκτωρ, ὁ Ἄρνολφίνης) ἐν πλήρει συνεδρίασει τοῦ Συλλαλητηρίου ἐπαρουσιάσθη κατὰχρυσος καὶ ἀγορεύσας ὑπεσχέθη τὴν συνδρομὴν τοῦ στρατοῦ Ἰσπανοῦ, στρατοῦ ξένου, ὁ δὲ Βρούσσελ ἐξέθεσε ὡς συμπέρασμα ὅτι ἐφθασεν ὁ καιρὸς καθ' ὃν τὸ Βουλευτήριον τῆς Γαλλίας πρέπει νὰ συγκεντρώσῃ εἰς ἑαυτὸ τὴν ἐξουσίαν ὡς τὸ τῆς Ἀγγλίας.

Καὶ θ' ἀπεδέχοντο οἱ ἀντάρται τὸν ξένον στρατὸν ἐάν καὶ πάλιν ὁ ἀτρόμητος Μολέ δὲν ἐγείρετο ἀντιμέτωπος τῆς ὀχλοκρατίας ὕδρας.

Καὶ τὸ στήθος αὐτοῦ ἐπαλλε δεινὸν καὶ ἀγωνιώδες, ἀλλὰ καυχῶν τῆς δικαίας ὀργῆς τῆς γενναιοφροσύνης εἶπε μετριάων τὸ ζωηρὸν τῆς φωνῆς.

— Κύριοι! πρὶν λάβητε πρὸς σύστασιν Κυβερνήσεως τὸ ὑπόδειγμα τῆς Ἀγγλίας, ἀκούσατε πρῶτον τὴν μικρὰν ταύτην ἱστορίαν ἐκ τῶν χρονικῶν αὐτῆς.

Καὶ λεπτομερῶς λέγων ἀφηγήσατο εὐγλωττῶς τὴν πτῶσιν καὶ τὸν φόνον Καρόλου τοῦ Α'. ὅστις συγκεντρώσαντος τοῦ Συλλαλητηρίου τὴν ὅλην ἐξουσίαν εἰς ἑαυτὸ, ἐγένετο αἰχμάλωτός του· ἀλλ' ἐκ τῶν μεγάλων τοῦ Συλλαλητηρίου αὐτοῦ τὸ μὲν 196 διεσχόρπισεν ἢ ἔθεσεν ὑπὸ κράτησιν ὁ ἀμαξήλατης Πριδ, τὰ λοιπὰ ἀφοῦ κατέστησεν ὁ Κρόμουελ δικαστὰς καὶ φονεὶς τοῦ βασιλέως... ὁ κόσμος ἤξεύρει τί ἀπέγιναν· τέλος δ' ἐπέπεν ὁ ῥήτωρ· «Nunc erudimini qui judicabitis» (διδάχθητε τοῖσιν οἱ δικασταί).

Τὸ Συλλαλητήριον τότε ὡς εἰς μόνος ἀνὴρ ἠγέρθη κατὰ τῆς προτάσεως τοῦ Βρούσσελ καὶ πρεσβεύει νέοι ἐστάλησαν εἰς ἄγ. Γερμανόν.

Μετὰ δὲ τοιαύτην ἀποτυχίαν, τί ἔμενε πλέον εἰς τοὺς ἐμφυλίους μαχητάς; ὁ Τυρέννος.

Ἄλλ' ὁ Τυρέννος διὰ τοῦ χρυσοῦ τοῦ Μαζαρίνου ἔπαθεν ἀνῆκουστέν τι εἰς τὰ χρονικὰ τῶν μεγάλων στρατηγῶν, διὰ πρῶτην ὁμῶς καὶ τελευταίαν φοράν, διότι οἱ ἀντιστρατήγοι, συνταγματάρχαι καὶ λοχαγοὶ τῆς Γερμανικῆς στρατίας, ἥς ὁ μέγας Γάλλος ἠγάτε, τῷ ἔστρεψαν μετ' αὐτῆς τὰ νῦτα «δεξιὸν ἐμπρός» ἅμα τοὺς παρήγγειλε νὰ βαδίσωσιν «ἀριστερὸν ἐμπρός»· ὁ στρατηγὸς λοιπὸν μετὰ τῆς θεραπείας αὐτοῦ μόνος δραμὸν εἰς Ὀλλανδίαν εὑρεν ἄσυλον παρὰ τῷ θεῷ του Πρίγγιπ· Νασοῦ.

Οὕτως ἄρα τὴν ἀγν. Ἀπριλλίου τὸ Συλλαλητή-

ριον ὑπετάγη εἰς τὴν βασιλίσσαν κλεισθείσης τῆς εἰρήνης μεταξὺ Παρισίων καὶ ἄγ. Γερμανοῦ.

Γενικὴ λοιπὴ ἐπανόρθωσις ἐπῆλθεν· ὁ Μαζαρίνος ἔδριφεν εἰς τοὺς ἀντάρτας τιμαριούχους ψυχία τινα τοῦ βασιλικοῦ ἄρτου· ὁ δὲ ἄρτος τῆς Γονέσεως ὁ ἐπὶ τοσοῦτον παθούμενος εἰσῆλθεν εἰς Παρισίους ἐν θριάμβῳ ἐπὶ μυρίων ἀμαξῶν κατασκευαστῶν διὰ σημαίων στολισμένων ἀπὸ ἐπιγράμματα.

Ὁ δὲ λαὸς, ὁ κράζων θάνατον εἰς τὸν Μαζαρίνον, ἔκραζεν ἤδη «Ζήτω ὁ Καρδινάλιος»·

Καὶ ἠσπάσθη τὴν φοβερὰν χεῖρα τοῦ Πρίγκηπος, καλύπτων πρὸς τοῦτοις τοὺς τοίχους μὲ εἰκονογραφίας, ἐκδοθείσας πρὸς τιμὴν αὐτοῦ.

Ἡ εὐχὴ πρὸς τοῦτοις ἀντὶ νὰ τιμωρήσῃ, ἐσυγχώρησε, περιποιησαμένη, ὑποβλήθη, οὕτως εἶπεν, τοὺς πρίγγιπας.

Γενικὴ ἀπενεμήθη ἀμνηστία· ἀνὴρ δὲ τις μικρὸς, γέρον ἐγκλειστος εἰς τὴν ἀγροτικὴν οἰκίαν του, μετὰ τὴν διακήρυξιν τῆς ἀμνηστίας, εἰσῆλθεν εἰς Παρισίους, καὶ ἐπειδὴ μετὰ ὑποκλίσεων μυρίων ἐπαρουσιάσθη εἰς τὴν αὐλήν, ἡ αὐλὴ διετήρησε τὸν υἱὸν του εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Βασιλῆας· ἦν δ' οὗτος ὁ βουλευτὴς Βρούσσελ.

Τὴν νύκτα δὲ τῆς 1—2 Ἀπριλίου ἀνὴρ ἕλεος ἐπέτυχε, νὰ δλισθῇ ἐκ τῶν δυνάμεν τῆς διωκούσης αὐτὸν ἀστυνομίας, καὶ νὰ λάβῃ τὴν λεωφόρον τῆς Γονιάνης, ὅπου δὲν εὐρίσκετο οὐδεὶς Ματθαῖος Μολέ, καὶ ὅπου θὰ τὸν ἰδομέν ποτε ὑψώνοντα τὴν ἐρυθρὰν του σημαίαν, ἦν δὲ Γυλλιέλμος ὁ Δεβουάλ.

Καὶ τινὰς ἐβδομάδας μετὰ τὴν εἰρήνην, ἐτελεσθῇ γάμος εἰς τὸν Ναὸν τῆς Παναγίας· ἡ βασίλισσα ὑπογράφουσα τὸ συμβόλαιον, προσέθηκε χρυσόβουλλα εὐγενείας καὶ τὸν τίτλον τοῦ Βαρόνου τῆς Γονέσεως. ὁ τίτλος δ' οὗτος ἐτόλμειν Ἰωάννην τὸν Βουχερά καὶ κατέστησε σχεδὸν μανιώδη τὸν Βρούσσελ.

Γ'. — Ἡ ἠθικὴ τοῦ Μύθου.

Τὴν ἡμέραν δὲ τῶν γάμων τῆς, ἡ κόμησσα Δαμαλὺ εἰσῆλθεν ἐπισήμως εἰς τὴν αὐλήν, ὅπου μυστηριωδῶς εἶχεν ὑποκριθῇ μέρος ἐπίσημον κατὰ τὴν 5· Ἰανουαρίου. Καὶ ὅτε γονυκλιτοῦσα ἔμελλε ν' ἀσπασθῇ τὴν χεῖρα Λουὶ τοῦ ΙΔ'. ὁ βασιλόπαῖς τὴν ἡγεῖραν καὶ τὴν ἐφίλησεν ἐπὶ τῆς ἐλαφρᾶς οὐλῆς τοῦ μετώπου, τῆς μενούσης ἐτι ἀπὸ τοῦ ἐνδόξου αὐτῆς τραύματος· εὐθὺς ἄρα ἀνεγνωρίσθη ὁ ἡγεμὼν, ὅστις ἔμελλε νὰ καταστῇ ὁ ἀνὴρ τοῦ αἵωνος ὁ κομψότερος, ὁ ἐρωτικότερος πρὸς τὴν δόξαν, καὶ ὁ ἐμπειρότερος πρὸς τὸ νὰ γίνῃται ἀξίος τῆς ἀνθρωπίνης ἀφοσιώσεως.

— Μεγαλειότατε! τῷ ἐπιθύρισε τότε εἰς τὸ οὖς ὁ πατὴρ Βουχερά, ἐνίκησατε, ἀλλὰ δὲν εἰσθε ἀκόμη κύριος· Βρούσσελ ὁ γυναικάδελφος μου δὲν θὰ διορθωθῇ ἐμὴ ὅταν γενόμενος Μέγας Ἐφορος τῶν Παρισίων καταπατηθῇ τὴν ἐπαύριον ὑπ' αὐτῶν ἐκείνων, οἵτινες θὰ τὸν ὑψώσωσι. Τὴν ἡμέραν δὲ ταύτην ἐνθυμήθητε τὸ ταπεινὸν σύστημά μου· ἀφετε τὴν ἐπανάστασιν νὰ ἐκτείνῃ τὸ πῦρ αὐτῆς μέχρις οὗ σβεσθῇ ἐντὸς τῶν Παρισίων, καὶ προκαλῶν τὴν ὀρθὴν κρίσιν καὶ τὴν πίστιν τῶν ἐπαρχιῶν ὡμῶν, δεῖξατε εἰς τὴν μεγάλην πόλιν ὅτι ὅσα μεγάλα ἂν ᾖ, δὲν εἶναι ὁμῶς ἡ Γαλλία. Ἐὰν δὲ ποτε ἤδυναντο οἱ Παριεῖς νὰ εἰπωσιν· Ἡ

Γαλλία εἶμ' ἐγὼ, ἀπώλετο, Μεγαλειότατε, οὕτω βεβαίως, ὥστε βέβαιον εἶναι ὅτι ἐγὼ ἐπιστρέφω εἰς τοὺς ἐν Γονέσῃ μύλους μου.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.) E. I. Σ.

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΚΛΕΒΕΡ.

Ὁ ἦχος τῆς στρατιωτικῆς μουσικῆς ἤδη μακρόθεν ἀντῆχει, αἱ σημαῖαι ἐμακρύνθησαν, τὸ θορυβῶδες πλήθος μετὰ πατριωτικῶν ᾠσμάτων βραδέως ἀνεχώρει· ὁ δὲ εὐγενὴς ἀνδρὶς ἐφαίνετο ὅτι διὰ τοῦ βλέμματος παρηκολούθει τοὺς τελευταίους τούτους τυφῶνας τῆς ἐορτῆς.

Πάραυτα, ἄλλοι περὶ αὐτὸν δὲν ἔμειναν, εἰμὴ παρὰ τινὰ, μὲ τοὺς ἐκ θάρρους στεφάνους παίζοντα, τοὺς ἐπὶ τῆς βάσεως αὐτοῦ κρεμαμένους, καὶ τινες γέροντες, θεωροῦντες αὐτὸν μετ' ἐρωτικῆς καὶ κατανοητικῆς προσοχῆς.

— Τέλος, εἰπέ τις ἐξ αὐτῶν, τὴν ἀκρωτηριασμένην χεῖρά του ἐκτείνων πρὸς τὸν ὀρειχάλκον, τέλος, ἰδοὺ αὐτὸς εἰς τὴν θέσιν του! Ὅταν οἱ Αἰγύπτιοι περιδιαβάσωσιν ἐνταῦθα τὴν ἐσπέραν, θὰ εὕρωσι διαβαίνοντες τοῦ στρατηγοῦ τῶν τὸ ὑπερήφανον μέτωπον, καὶ δύναται νὰ κάμωσιν πρὸς αὐτὸν τὸν στρατιωτικὸν χαιρετισμὸν!

— Ὁ ἄπλοὺς ἐξ ὀρειχάλκου ἀνδρὶς δμοιάζει πραγματικῶς μ' ἐκείνον, πεντηκόνταρχε; ἡρώτησέ τις τῶν γερόντων, τὸν ὅποιον ἐκ τῶν ἀργυρῶν πορπῶν τῶν σανδαλίων του, τοῦ λεμοπτύχου καὶ τῶν πρασίνων διόπτρων του ἐξελάμβανες ὡς πρέσβυν, βεβαίως δὲ θὰ ἦτον ἔμπορος τις ἀποσυρθεὶς πλέον τοῦ ἐμπορίου.

— Ἐὰν τοῦ δμοιάξῃ; ἀπεκρίθη ὁ ἀπόμαχος, ἐκτὸς τοῦ χρώματος, νομίζω ὅτι βλέπω αὐτὸν τὸν Κλέβερ.

— Λοιπὸν, ἦτο πολὺ ὠραίος ἄνθρωπος; ἡρώτησεν ὁ ἔμπορος, περὶτρέχων διὰ θαυμαστικοῦ βλέμματος τὴν ἰσχυρὰν μορφήν τοῦ ἀγάλματος.

— Ἐξωτερικὸν μεγαλοπρεπὲς πολίτου, μετέχοντος ἐκ τοῦ γένους τοῦ ληστοῦ Μουράτου,

— Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἦτο μέγας στρατηγός;

Ὁ ἀπόμαχος καὶ οἱ συνεταῖροι αὐτοῦ ἐθεώρησαν ἀλλήλους μυκτηρίζοντες.

— Μάλλιστα, εἶπεν ὁ ἀπόμαχος, ἀλλ' ὅμως δὲν εἶχε κακὸν χαρακτῆρα, ὡδήγησεν ἡμᾶς εἰς μέρη, ἐνθα δὲν ἔπρεπε νὰ προσκόψῃ.

— Ὑπηρετήσατε μετ' αὐτοῦ;

— Ἀπὸ τὸ 1792 μέχρι τοῦ 1800.

— Τῇ ἀληθείᾳ; τότε λοιπὸν διηγηθῆτε μας τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ, πεντηκόνταρχε, εἶπεν ὁ μὲ τὸν λαϊκόπτυχον γέρον, πλησιάζων πρὸς τὸν ἀπόμαχον μετ' ἀπλοῦς περιεργείας.

— Ἡ ἱστορία αὐτοῦ, πολῖται, ἐπανέλαβεν ἐκεῖνος, ἤθελεν ἔχει χρεῖαν ἄλλου τινος, μᾶλλον γεγυμνασμένου ὡς πρὸς τὸ λέγειν, ἵνα ἐκθέσῃ ταύτην καθαρώς. Τούτῳ δὲ μόνον δύναμαι νὰ σᾶς εἰπῶ ὅτι α' Ὁ

(ΤΟΜ. Δ'. ΦΥΛΛ. 83)

Οἰάνθινος πατὴρ» (1), ὅστις ἐγίνωσκε τοὺς ἀνθρώπους, ἔγραψε περὶ αὐτοῦ τὸ «ὅταν ὁ Κλέβερ ἐπορεύετο εἰς πόλεμον, ὁμοίαζε τὸν Θεὸν τῶν μαχῶν.»

— Καὶ ἐγεννήθη εἰς Στρασβούργον;

— Ἐν ἔτει 1754. Πολλάκις ἤκουσα αὐτὸν νὰ διηγῆται, ὅπότεν ἦτον ἐπιλοχίας εἰς τὸ σῶμα, ὅτι κατ' ἀρχὰς ἐσπούδασεν εἰς τινὰ γέροντα ἐφημέριον, ἐπειτα εἰς ἓνα ἀρχιτέκτονα, ὅστις ἠθέλησε νὰ τῷ διδάξῃ τὴν τέχνην του. Ἡμέραν δὲ τινὰ εὐρίσκόμενος εἰς τι καφανεῖον ἤκουσεν ἔξ φιλαρέσκους νέους ἐξυυρίζοντας δύο Γερμανοὺς κυρίους, οἵτινες εἰς μίαν γωνίαν ἔπινον ζῦθον. Ὁ στρατηγός, ὅστις εἶχεν ἀνάστημα ἐξ ποδῶν καὶ ἐξωτερικὸν ὄχι τὸσον κακὸν, ἠνάγκασέ τὰ παιδάκια ταῦτα ἀλλαχθεὶς νὰ ψάλλωσι τοὺς ὀνειδισμοὺς των. Ἀλλ' ἀντεστάθησαν τὸσον, ὥστε ὁ Ἰωάννης Βαπτιστὴς ἠναγκάσθη νὰ τοῖς δώσῃ ἓν καλῶς ἐφηρμοσμένον μάθημα. Οἱ κύριοι, οἵτινες εἶχον, φαίνεται, βαθμὸν τινα εἰς τὴν πατριδα των, τὸν ἔλαβον μετ' ἑαυτῶν εἰς τὸ Μόναχον, χάριν εὐγνωμοσύνης, καὶ εἰσῆξαν αὐτὸν

(1) Ὅνομα τὸ ὅποιον οἱ παλαιοὶ στρατιῶται εἶδον εἰς τὸν Ναπολέοντα.